

Αδ. Benet Arbués

Η ΕΙΚΟΝΑ « MONTAGNE »

Οι Μαριανοί άρχισαν να προετοιμάζουν τον εορτασμό της επετείου των 200 χρόνων του Τάγματος των Μαριανών Αδελφών. Η ιστορία αυτή ξεκίνησε στο La Valla-en-Gier, στις 2 Ιανουαρίου 1817. Στην αρχή ήταν ο Μαρκελλίνος Champagnat και δύο νέοι της περιοχής: ο Jean-Marie Granjon και ο Jean-Baptiste Audras. Αλλά ο πραγματικός πρωταγωνιστής των αρχών και της ιστορίας που ακολούθησε είναι το Άγιο Πνεύμα, το οποίο ήταν παρόν στα μάτια του Jean-Baptiste Montagne, του ετοιμοθάνατου νέου στο Palais-Le Bessat, στο γεωγραφικό διαμέρισμα του Loire.

Ως προετοιμασία για τα διακόσια χρόνια των Μαριανών ο Αδελφός Emili, Γενικός Ηγούμενος του Τάγματος, μας καλεί σε μια βαθύτερη συνειδητοποίηση και σε μια εμβάθυνση στις τρεις ιδρυτικές εμπειρίες, που ενέπνευσαν την αρχή του Τάγματος των Μαριανών Αδελφών: τη συνάντηση του Πατέρα Champagnat με το νεαρό Jean-Baptiste Montagne, το ναό της Παναγίας της Fourvière (Λυόν) και το La Valla-en-Gier, λίκνο του Τάγματος.

Ο Μαρκελλίνος Champagnat, που μόλις είχε χειροτονηθεί ιερέας, ορίστηκε βικάριος της ενορίας του La Valla. Αρχίζει τη διακονία του στις 15 Αυγούστου 1816. Ο νέος βικάριος είναι νεαρός, δυνατός σωματικά και εξοικειωμένος με τα βουνά του Pilat. Στον οικισμό όπου γεννήθηκε, στο Rosey, καντόνι του Marlihes, εξοικειώθηκε με τους ορεινούς δρόμους και τα μονοπάτια και με το δριμύ κλίμα της περιοχής. Από τα παιδικά του χρόνια η φύση και η ύπαιθρος αποτελούσαν μέρος του περιβάλλοντος όπου ζούσε. Ο τρόπος ζωής και ανατροφής, που έλαβε στην πατρική εστία και που ήταν οικεία με την τριλογία «ελευθερία, ισότητα, αδελφοσύνη», του χάρισαν μια άνεση στην προσέγγιση των απλών ανθρώπων και διευκόλυναν την ανθρώπινη και ποιμαντική προσαρμογή του στην τεράστια ενορία, στην οποία είχε σταλεί από τον Καρδινάλιο Fesch, Αρχιεπίσκοπο της Λυόν.

Η κοινότητα του La Valla-en-Gier βρίσκεται στο κέντρο του φυσικού περιφερειακού πάρκου του Pilat. Το πρώτο όνομά της από το σχηματισμό της τον 11^ο αιώνα ήταν Saint-Andéol la Valla. Από τον 17^ο αιώνα ονομάζεται La Valla και τον Ιανουάριο 1923 το Υπουργείο Εσωτερικών επισημοποιεί το όνομα που φέρει σήμερα. Η οικονομία της κοινότητας ήταν απλή, με μικροϊδιοκτήτες αγρότες και κτηνοτρόφους (με άλογα, όνους, αίγες, αγελάδες και πρόβατα). Σε αυτές τις εργασίες πρέπει να προσθέσουμε την εκμετάλλευση της ξυλείας των δασών της, κάποια ορυχεία και εμπόρους ποικίλων ειδικοτήτων.

Η ενορία του La Valla-en-Gier αριθμούσε περίπου 2.423 κατοίκους, αλλά μόλις 560 ζούσαν μέσα στο κέντρο της. Οι υπόλοιποι 2.000 περίπου μοιράζονταν σε 64 οικισμούς διασκορπισμένους σε ακτίνα 11 χιλιομέτρων περίπου. Το μορφωτικό επίπεδο αντιστοιχούσε σε αυτό μιας αγροτικής περιοχής με χαμηλά εισοδήματα. Παρόλο που η φοίτηση σε σχολείο ήταν στη Γαλλία υποχρεωτική, δωρεάν και λαϊκή από τον Δεκέμβριο 1793, αυτή η δυνατότητα δεν μπόρεσε να υλοποιηθεί στις μικρές κοινότητες, οι οποίες στερούνταν τους οικονομικούς πόρους για να κτίσουν σχολείο και να πληρώσουν το δάσκαλο. Οι πιο ευκατάστατες οικογένειες αρκούσαν στις υπηρεσίες περιοδευόντων δασκάλων.

Τον Νοέμβριο 1804, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει να ιδρύσει σχολείο και παραθέτει τους ακόλουθους λόγους: « Δεδομένων των πλεονεκτημάτων που προσφέρει το Δημοτικό Σχολείο στον πληθυσμό και στην πολυπληθή κοινωνική τάξη των απόρων που υπάρχει στην κοινότητα». Και γι' αυτό το σκοπό, από τα 700 φράγκα των συγκεντρωθέντων φόρων διαθέτει το ποσό των

100 φράγκων για το Δημοτικό Σχολείο (Cf. Gérard Clerjon, *La Valla-en-Gier. Ιστορία ενός χωριού*, σελ. 142).

Σε αυτό το γεωγραφικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο αρχίζει ο Μαρκελλίνος Champagnat τη διακονία του ως ιερέας. Η υλική και ηθική κατάσταση της ενορίας του δεν παρουσίαζε ενδιαφέρον, αλλά δεν τον τρόμαξε. Ρίχτηκε αμέσως στο έργο του και προσπάθησε να βρει κατάλληλες λύσεις στα προβλήματα που συναντούσε. Έχοντας την πεποίθηση ότι, για να κάνει το καλό, πρέπει να κερδίσει την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση των ανθρώπων, προσπάθησε να είναι κοντά σε όλους, γέροντες και παιδιά, άνδρες και γυναίκες, πλούσιους και φτωχούς. Έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους αρρώστους και τα παιδιά.

Με τον ευπροσήγορο, ειλικρινή, φιλικό αλλά συγχρόνως σοβαρό χαρακτήρα του τα κατάφερε. Προσπάθησε πριν απ' όλα να γνωρίσει τις ιδιαιτερότητες των κατοίκων του La Valla, το χαρακτήρα τους, τα προτερήματα και τα ελαττώματά τους, καθώς και τις παρανομίες που συνέβαιναν στην ενορία. Και αφού έμαθε όλα αυτά αρκετά, εμπιστεύθηκε τον Θεό και ρίχτηκε στη δουλειά (Cf. *Βίος του Marcellin Joseph Benoît Champagnat*, εκδ. 1989, σελ. 40).

Η ολοκληρωτική του αφοσίωση στην ενορία του δεν έβγαλε από το μυαλό του το σχέδιο να ιδρύσει ένα Τάγμα Αδελφών αφιερωμένων στην εκπαίδευση των παιδιών. Αυτή η ιδέα κυριαρχούσε μέσα του, όταν βρισκόταν μπροστά στη σκληρή πραγματικότητα και στην άγνοια κατά τις επισκέψεις του στους οικισμούς, κατά τις συναντήσεις του και όταν έκανε κατήχηση.

Έτσι ήταν τα πράγματα, όταν ένα γεγονός – σταλμένο από τη Θεία Πρόνοια – έβαλε τέλος στις αμφιβολίες και στους δισταγμούς του και τον ώθησε να ασχοληθεί χωρίς καθυστέρηση με την ίδρυση του Ταγματος των Αδελφών.

Στις 28 Οκτωβρίου 1816, τον κάλεσαν να εξομολογήσει ένα άρρωστο παιδί που ζούσε στο Palais, οικισμό του Bessat. Ένας γρήγορος περιπατητής μπορεί να διανύσει την απόσταση από La Valla σε 2 ώρες και 15 λεπτά. Ο βιογράφος του Πατέρα Champagnat είναι σαφής και λεπτομερής όταν περιγράφει το γεγονός. Παραθέτω μια παράγραφο: «Ο Πατέρας Champagnat, όπως συνήθιζε, πήγε αμέσως, Πριν εξομολογήσει το παιδί, το ρώτησε για να βεβαιωθεί ότι γνώριζε τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να λάβει την Κοινωνία. Έμεινε κατάπληκτος όταν είδε ότι το παιδί αγνοούσε τα κύρια Μυστήρια και ότι δεν ήξερε καν ότι υπάρχει Θεός! (Βίος, σελ. 61)

Περνάει δύο ώρες στο προσκέφαλο του ετοιμοθάνατου νέου λέγοντάς του τις ενέργειες της αγάπης του Θεού. Αλλά, συγχρόνως, ο νους του συγκλονίζεται από τη συνάντηση με ένα παιδί αυτής της ηλικίας που βρίσκεται στην απόλυτη άγνοια του Θεού και της θρησκείας. Λίγο αργότερα και πριν επιστρέψει στο La Valla, περνάει πάλι από το σπίτι των Montagne, όπου πληροφορείται το θάνατο του νέου.

Ο δρόμος της επιστροφής είναι απόκρημνος και περνάει μέσα από δάση. Αλλά ο Μαρκελλίνος, χωρίς να κοιτάζει γύρω του, βαδίζει απορροφημένος από ένα διπλό συναίσθημα: από χαρά που είχε φτάσει εγκαίρως, αλλά και από φόβο και ανησυχία. Έλεγε μέσα του: Πόσα άλλα παιδιά βρίσκονται καθημερινά στην ίδια κατάσταση και διατρέχουν τους ίδιους κινδύνους, γιατί δεν έχουν κανένα να τους βοηθήσει να γνωρίσουν και να αγαπήσουν τον Θεό! Και η ιδέα να ιδρύσει ένα Τάγμα Αδελφών αφιερωμένων στη χριστιανική εκπαίδευση τον ακολουθεί με τόση δύναμη, ώστε πηγαίνει να βρει τον Jean-Marie Granjon και του ανακοινώνει όλα τα σχέδιά του. Λίγες μέρες αργότερα, στο ναό του Αγίου Πέτρου στο Saint-Chamond, κάνει το ίδιο με τον Jean-Baptiste Audras.

Όταν θυμόμαστε τις ημέρες αυτής της εμπειρίας του Πατέρα Champagnat, νιώθουμε έκπληξη από τη γρήγορη διαδοχή των γεγονότων, από την ταχύτητα με την οποία ενεργεί. Αρχίζει τη διακονία του ως βικάριος στις 15 Αυγούστου 1816, Εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Στις 28 Οκτωβρίου, τον καλούν προσωπικά στον οικισμό του Palais. Αυτή η λεπτομέρεια επιτρέπει να υποθέσουμε ότι σε λίγο περισσότερο από δύο μήνες είχε ήδη επισκεφθεί ένα μεγάλο μέρος

από τους 64 οικισμούς της ενορίας του και ότι είχε γίνει γνωστός. Τελικά, δύο μήνες αργότερα, στις 2 Ιανουαρίου 1817, δημιουργεί την πρώτη Μαριανή Κοινότητα. Κατά τη διάρκεια αυτής της σύντομης περιόδου, ανακοινώνει τα σχέδιά του σε δύο νέους, τους βοηθάει να αποφασίσουν, αγοράζει ένα σπίτι αρκετά κοντά στο βαπτιστήριο και το διευθετεί ο ίδιος, προκειμένου οι δύο πρώτοι Μικροί Αδελφοί της Παναγίας να μπορέσουν να κατοικήσουν εκεί. Ο Μαρκελλίνος είναι 27 ετών και είχε τελειώσει τις σπουδές του στο ιεροσπουδαστήριο της Λυόν πριν από μόλις πέντε μήνες.

Η μεταγενέστερη ιστορία βοήθησε να μάθουμε κάποιες λεπτομέρειες για το νεαρό Jean-Baptiste Montagne. Ο Πατέρας Champagnat νόμισε ότι ο νέος ήταν 12 ετών περίπου, αλλά στην πραγματικότητα ήταν κοντά στα 17. Προφανώς, η αρρώστια και η επίπονη εργασία στα ορυχεία και στις βιοτεχνίες του Saint-Étienne τον είχαν τόσο εξασθενήσει, ώστε ο Πατέρας Champagnat δεν μπόρεσε να προσδιορίσει με ακρίβεια την ηλικία του νέου.

Στις μέρες μας, δεν μένουν παρά ίχνη από το σπίτι των Montagne και δύο αναμνηστικές πλάκες. Οι κάτοικοι του Bessat γνωρίζουν το γεγονός. Μου έδωσαν πληροφορίες γι' αυτό το θέμα τρεις φορές. Ο ναός του Bessat στεγάζει ένα πλευρικό παρεκκλήσιο, που ανάγεται στο 1958 και αναφέρεται σε αυτή τη ζωτική εμπειρία του Αγίου Μαρκελλίνου. Το ανάγλυφο στο κάτω μέρος της Αγίας Τράπεζας απεικονίζει τη συνάντηση του νέου με τον ιερέα.

Εμείς, οι Μαριανοί Αδελφοί, έχουμε συνείδηση της σημασίας αυτού του γεγονότος για τις ρίζες μας. Για μας, δεν πρόκειται απλώς για μια νοσταλγική ανάμνηση · είναι μια εικόνα, ένα σημείο αναφοράς που μας ωθεί να βλέπουμε, να κοιτάζουμε και να ατενίζουμε τους νέους με το βλέμμα του Ευαγγελίου, με τη βαθιά πεποίθηση ότι αν «ο Μαρκελλίνος οραματίστηκε την ύπαρξή μας μέσα στα μάτια ενός ετοιμοθάνατου παιδιού», σήμερα το Άγιο Πνεύμα μάς μιλάει και μας δείχνει καινούργιους δρόμους μέσα στα μάτια των παιδιών και των νέων.